

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῆς Ἱταλίας

Ὁ Ὅσιος Νεῖλος ὁ Καλαβρὸς † 26ῆ Σεπτεμβρίου 1004

Ὁ Ὅσιος Νεῖλος¹ ἦταν γόνος περιφανοῦς οἰκογενείας τοῦ Ρυσιάνου (σημ. Ροσάνο) τῆς Καλαβρίας, μοναδικῆς πόλεως τῆς περιοχῆς, ἡ ὁποία χάριε στὴν ἐπισκίαση τῆς Θεοτόκου διέφυγε τὸν κίνδυνο τῆς ἐρημώσεως ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς τῶν Σαρακηνῶν.

Γεννήθηκε τὸ 910 καὶ οἱ γονεῖς του ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του τὸν ἀφιέρωσαν στὴν ὑπηρεσία τοῦ Ναοῦ τῆς Θεοτόκου. Μικρὸς ἔγινε Ἀναγνώστης καὶ ἀργότερα Ψάλτης. Νωρὶς ἔμεινε ὀρφανὸς καὶ ἀπὸ τοὺς δύο γονεῖς καὶ τὴν ἀνατροφή του ἀνέλαβε ἡ μεγαλύτερη ἀδελφή του. Προικισμένος μὲ ἐξαιρετικὴ εὐφυΐα, ἐντρυφοῦσε μὲ ἀκόρεστον πόθο στὶς Γραφὲς καὶ στοὺς Βίους τῶν Ἁγίων, παραμένοντας ἔτσι ἀποξενωμένος ἀπὸ τὰ διεφθαρμένα ἦθη τῆς ἐποχῆς του. Ἀλλὰ, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε στὴν πόλη του πνευματικὸς χειραγωγὸς γιὰ νὰ ὀδηγήσει τὸν εὐσεβῆ νέο στὸν «κρεῖττονα καὶ τελειότερον βίον», ἀναγκάστηκε νὰ νυμφευθεῖ καὶ ἔγινε πατέρας μιᾶς κόρης.

Ὁ Θεὸς ὅμως, ποὺ προεγώριζε ὅτι πολλοὺς θὰ ὠφελοῦσε, θέλησε νὰ τὸν ἀρπάξει μέσα ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ παρεχώρησε νὰ κατατρυχεται πολὺν καιρὸν ἀπὸ ὑψηλότατο πυρετό. Ἐχοντας διαρκῶς πρὸ ὀφθαλμῶν του τὸν θάνατον, σὲ ἡλικία τριάντα περίπου ἐτῶν ἀνεχώρησε ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα, γιὰ νὰ γίνεῖ Μοναχὸς στὸ ὄρος τοῦ Μερκουρίου².

Ἄφου θεραπεύθηκε θαυματουργικὰ καθ' ὁδόν, ἔφθασε στὸ Μοναστήρι τῶν Ὁσίων Γερόντων Ἰωάννου, Ζαχαρίου καὶ Φαντίνου³, οἱ ὁποῖοι τὸν δέχθηκαν μὲ χαρὰ καὶ τὸν στήριξαν μὲ τὶς εὐχές τους.

Ἐπειδὴ ὁ διοικητὴς τῆς περιοχῆς ἀπειλῆσε μὲ σκληρὰ ἀντίποινα ὅλα τὰ Μοναστήρια ἔαν θὰ ἔκειραν Μοναχὸ τὸν νεαρὸ ἀριστοκράτη, οἱ ὅσοι Γέροντες τὸν ἔστειλαν στὸ γειτονικὸ πριγκιπάτο τοῦ Σαλέρνου, στὸ Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ναζαρίου. Ἐκεῖ ὁ Νικόλαος ἔλαβε τὸ Μοναχικὸ Σχῆμα μὲ τὸ ὄνομα Νεῖλος, καὶ μετὰ ἀπὸ σαράντα ἡμέ-

ρες ἐπέστρεψε στοὺς ἀγίους Πατέρες, στὸ Μερκούριο. Μολονότι ἡ ὑπακοή του δοκιμάσθηκε σκληρὰ ἀπὸ τοὺς διακριτικούς καὶ μεγάλους Γέροντες, ἔδειξε τόσον ζῆλο γιὰ τὴν ἀπάρνηση τοῦ ἰδίου θελήματος καὶ τόσον πόθο πρὸς τὴν ἡσυχία, ὥστε ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια οἱ Γέροντες τοῦ ἔδωσαν εὐλογία νὰ ἀποσυρθεῖ στὸ κοντινὸ σπήλαιο τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ, κείμενο στὴν κορυφὴ κρημονοῦ, γιὰ νὰ παρίσταται ἀδιαλείπτως ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, προορῶμενος τὸν Ἄορατο ὡς ὄρατο.

Ἐνδεδυμένος τὸν ζῆλο τοῦ Ἡλιοῦ, τὴν δεκαετία (943-952/3), πού ἔζησε ὡς σπηλαιώτης, ἀγωνίσθηκε σκληρὰ, γιὰ νὰ ὑποτάξει τὴν σάρκα στοὺς νόμους τοῦ πνεύματος. Τὴν ὑπέβαλλε σὲ μεγάλους περιορισμούς, πού τοὺς τηροῦσε ἀπαράβατα. Ἀπὸ τὸ πρῶτὸ ὡς τὴν τρίτη ὥρα καλλιγραφοῦσε, γιὰ νὰ μὴ μένει ἀργός. Ἐν συνεχείᾳ, ὡς τὴν ἕκτη ὥρα ὄρθιος μπροστὰ στὸν σταυρὸ διάβαζε τὸ Ψαλτήρι καὶ ἔκανε χίλιες μετάνοιες. Ἀπὸ τὴν ἕκτη ὡς τὴν ἐνάτη ὥρα μελετοῦσε τὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὰ πατερικὰ συγγράμματα καὶ ἀποστήθιζε πολλὰ χωρία καὶ λόγους, ὀξύνοντας μὲ τὴν μάθηση τὸ πνεῦμα του. Ἐπειτα διάβαζε τὴν ἐνάτη ὥρα, ἔκανε τὴν ἐσπερινὴ ἀκολουθία καὶ ἔβγαινε ἕναν μικρὸ περίπατο ἔξω στὴν φύση, γιὰ νὰ ξεκουράσει λίγο τὸν νοῦ του καὶ νὰ ἀναλογισθεῖ τὸν Δημιουργὸ ἀπὸ τὰ δημιουργήματά Του. Μετὰ τὴν δύση τοῦ ἡλί-

ου ἔπαιρνε τὴν ἀναγκαία καὶ πάντα μετρημένη τροφή του, ποὺ ἦταν λίγο σκέτο ψωμὶ καὶ νερὸ ἢ νερόβραστα ὄσπρια ἢ λίγοι καρποὶ στὸν καιρὸ τῆς καρποφορίας τῶν δένδρων.

Μὲ μία ὥρα ἀνάπαυση ξεπλήρωνε τὸ χρέος τοῦ ὕπνου καὶ ὅλη τὴν ὑπόλοιπη νύκτα ἀγρυπνοῦσε προσευχόμενος· διάβαζε ὁλόκληρο τὸ Ψαλτήρι καὶ ἔκανε πεντακόσιες μετάνοιες.

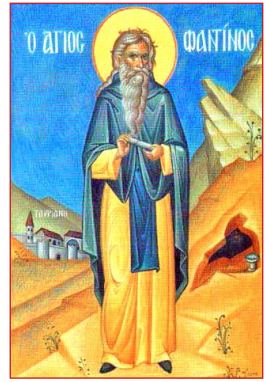
Ὅταν ἄρχιζε νὰ φέγγει, διάβαζε τὸ Μεσονυκτικὸ καὶ τὸν Ὅρθρο. **Τ**ὸ μοναδικὸ του ἐνδυμα ἦταν ἓνας σάκκος ἀπὸ τρίχες κατσίκας, πού, ὅταν τὸν ἄλλαζε μία φορὰ τὸν χρόνο,

ἦταν γεμᾶτος ψεῖρες. **Ἡ** τόσο αὐστηρή του ἄσκηση δὲν τὸν ἐμπόδιζε νὰ βυθίζεται καθημερινῶς ὅλο καὶ περισσότερο στὴν ἄβυσσο τῆς ταπεινώσεως. **Ἐ**χυνε ἄφθονα δάκρυα καὶ ἐξουθενῶνε τὸν ἑαυτὸ του γιὰ τὸ κάθε τι. **Π**ίστευε ὅτι ἔμενε στὴν ἠσυχία ἐξ αἰτίας τῆς ἀδυναμίας του καὶ ὅτι τὰ ἔργα τῶν κοινοβιατῶν ἦταν περισσότερα ἀπὸ τὰ δικά του.

Οἱ δαίμονες, προκειμένου νὰ τὸν διώξουν ἀπὸ τὸ σπήλαιο, τοῦ ἐξαπέλυσαν ἀδυσώπητο πόλεμο μὲ φαντασίες καὶ λογισμούς.

Ὅταν τὸν ἔφερναν σὲ πολὺ μεγάλη στένωση, προσποιόταν ὅτι συγκατατίθεται καὶ παίρνοντας μαζί του τὸν παλαιὸ τρίχινο σάκκο του κατέβαινε ὡς τὰ μισὰ τοῦ δρόμου. **Ἐ**κεῖ τὸν κρεμοῦσε σὲ ἓνα δένδρο καί, θεωρώντας ὅτι δῆθεν ἦταν ὁ Γέροντάς του, ἔβαζε μετάνοια καὶ στεκόταν σὰν νὰ τὸν ἐρωτοῦσε ἐκεῖνος γιὰ ποιὰ αἰτία εἶχε ἔλθει, ὁ Ὅσιος ἀπαντοῦσε καί, προσποιούμενος πάλι ὅτι τάχα ὁ Γέροντάς του τὸν χλεύαζε, ἔλεγε: **«Ν**ὰ καὶ ὁ ἠσυχαστής!». **Μ**ὲ τὸν τρόπο αὐτὸ κατετρόπωνε τοὺς δαίμονες καὶ ἐπέστρεφε στὸ σπήλαιό του, γιὰ νὰ συνεχίσει τοὺς ἀγῶνες του, ἔχοντας ἀκράδαντη ἐμπιστοσύνη στὴν εὐχὴ τοῦ Γέροντός του.

Τὴν δριμύτατη πύρωση τῆς σαρκός, ποὺ τοῦ προξενοῦσε ὁ πονηρός, ὁ ὄσιος προσπαθοῦσε νὰ τὴν κατασβέσει τρίβοντας ἐπάνω του ἀγκάθια καὶ ἀγριοτσουκνίδες. **Μ**ετὰ ἀπὸ σκληρὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ κυρίως ἀφ' ὅτου ταπεινὰ κατέφυγε στὸν Κύριο καὶ τοῦ ἀνέφερε τὴν ἀδυναμία του νὰ ὑπερικήσει τὸν πειρασμό, τοῦ παραχωρήθηκε ἄνωθεν ἡ πλήρης ἐξουσία ἐπάνω στὰ πάθη τῆς σαρκός καὶ ἡ χάρις τῆς μακαρίας ἀπαθείας. **Γ**ιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες του τόσο τὸν δόξασε ὁ Θεός, ὥστε νὰ τὸν θαυμάζουν καὶ νὰ τὸν τιμοῦν ὄχι μόνον οἱ χριστιανοί, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ φύλαρχοι τῶν Σαρακηνῶν.

Ὁ Ὅσιος Φαντίνος,
ὁ Θαυματουργός.

Ἡ Μονὴ τῆς Παναγίας Θεοτόκου τῆς Κρυπτοφέρρης ἢ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Νείλου.

Γκροταφερράτα Ρώμη.

Ἐπειδὴ συνεχῶς ὁ διάβολος ἐξευτελιζόταν ἀπὸ τὸν Ὁσιο στὸν ἐσωτερικὸ πόλεμο, τοῦ ἐπιτέθηκε μὲ ἐξωτερικοὺς πειρασμούς. Τὸν ἐπληξε στὰ φωνητικὰ ὄργανα μὲ φοβερότατον ὄγκο, γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίσει ἀπὸ τὸ καθημερινὸ ἀσκητικὸ του πρόγραμμα. Ἀλλὰ ὁ Νεῖλος, ἀντὶ γιὰ τὴν ἀνάγνωση τοῦ Ψαλτηρίου, ὕψωνε τὴν διάνοιά του σὲ ἀπερίσπαστη προσευχὴ πρὸς τὸν Θεό. Ἀυσσασμένος ὁ δαίμονας μιὰ νύκτα, κατὰ τὴν ὥρα ποὺ ὁ Ὁσιος ἀγρυπνοῦ-

σε, παρουσιάσθηκε ὀφθαλμοφανῶς σὰν Αἰθίοπας καὶ τὸν κτύπησε μὲ ρόπαλο, ὥσπου τὸν ἄφησε παράλυτο καὶ ἡμίθανῆ. Μετὰ ἀπὸ πολλὰ καὶ ἐπίμονες παρακλήσεις, ὁ Ὁσιος Φαντίνος τὸν ἔπεισε τελικὰ νὰ κατεβεῖ γιὰ λίγο στὸ Μοναστήρι χάριν τῆς ὑγείας του. Μόλις ὅμως ὁ Νεῖλος θεραπεύθηκε, ἐπέστρεψε μὲ σπουδὴ στὸ σπήλαιό του, παρὰ τὴν ἐπιθυμία τῶν ἀδελφῶν νὰ τὸν κάνουν Ἡγούμενο στὴν θέση τοῦ Ὁσίου Φαντίνου, ποὺ τότε ἀνεχώρησε γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Τὸν δεῦτερο χρόνο τῆς διαμονῆς του στὸ σπήλαιο ὁ Ὁσιος ἀπέκτησε τὸν πρῶτο του ὑποτακτικὸ, τὸν ἄκακο καὶ ἀπλούστατο Στέφανο, καὶ ἀργότερα τὸν Γεώργιο. Ὡς γνήσιος πατέρας πρὸς υἱούς, τοὺς δοκίμασε σκληρά, καταφεύγοντας ἀκόμη καὶ σὲ ἐξευτελισμούς, προκειμένου νὰ τοὺς διαπαιδαγωγῆσει καὶ νὰ τοὺς στερεώσῃ στὴν ἀσκησι, στὴν ἀποταγὴ καὶ στὴν ταπεινώσι.

Γιὰ νὰ βοηθήσει τὸν νεαρὸ Στέφανο νὰ ἀγωνισθεῖ κατὰ τοῦ ὕπνου, ὁ Ὁσιος τοῦ ἔκανε ἓνα σκαμνὶ μὲ ἓνα μόνο πόδι. Ἐτσι, μόλις τὸν κυρίευε ὁ ὕπνος, ἔπεφτε στὸ χῶμα. Ἐκτοτε ὁ δόκιμος ὑποτακτικὸς πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν καθόταν παρὰ μόνον σὲ ἐκεῖνο τὸ σκαμνί.

Ὅταν σὲ μιὰ ἐπιδρομὴ Σαρακηνῶν ὁ Στέφανος συνελήφθη αἰχμάλωτος, ὁ Νεῖλος, γιὰ νὰ μὴ τὸν ἀφήσει μόνον, παραδόθηκε καὶ αὐτὸς στοὺς βαρβάρους, ὥστε νὰ πουληθοῦν μαζὶ. Ἀλλὰ οἱ Σαρακηνοί, μόλις τὸν εἶδαν, καὶ ἐκεῖνον ἐτίμησαν καὶ τὸν μαθητὴ του δὲν ἐπέιραξαν.

Ἐξ αἰτίας τοῦ κινδύνου τῶν συχνῶν βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν ὁ Ὁσιος ἀναγκάσθηκε περὶ τὸ 952/3 νὰ ἐγκαταλείψει τὸ Μερκούριο καὶ νὰ ἐγκατασταθεῖ μὲ τοὺς μαθητάς του σὲ πατρικὸ του κτῆμα, στὰ περὶχωρα τοῦ Ρυσιάνου. Γύρω ἀπὸ τὸ ὑπάρχον ἐκεῖ

παρεκκλήσι τοῦ Ἁγίου Ἀδριανοῦ δημιουργήθηκε τὸ νέο Μοναστήρι, πὸν τὸν πρῶτο καιρὸ ἀριθμοῦσε δώδεκα καὶ ἀργότερα ἔφθασε ἕως τοὺς ἐξήντα Μοναχοὺς. **Ὁ** Ὅσιος εἶχε ἀναλάβει τὴν πνευματικὴ τους καθοδήγηση, ἐνῶ τὴν ἡγουμενία τὴν ἀνέθετε πάντα σὲ ἄλλον.

Ἡ φροντίδα ὁμῶς τῶν ἀδελφῶν τὸν ἐμπόδιζε ἀπὸ τὴν θεωρία τοῦ νοῦ καὶ μὲ νοσταλγία ἀναπολοῦσε τὴν γλυκύτητα τῆς ἡσυχίας. **Θ**ἔλησε λοιπὸν νὰ τοὺς δοκιμάσει μὲ μία παράλογη ἐντολή, νὰ κόψουν δηλαδὴ τὸν μεγάλο ἀμπελῶνα τῆς Μονῆς· ἐὰν τὴν ἀποδέχονταν χωρὶς νὰ τὴν περιεργασθοῦν, θὰ παρέμενε μαζί τους· διαφορετικὰ θὰ ἀναχωροῦσε. **Μ**προστὰ στὴν ὀλοπρόθυμη ὑπακοή τοὺς ἔδωσε ὑπόσχεση στὸν Θεὸ ὅτι μέχρι ἐσχάτης του ἀναπνοῆς δὲν θὰ προτιμοῦσε τίποτε περισσότερο ἀπὸ τὰ τέκνα του.

Ἡ ἄνωθεν σοφία τοῦ Ὁσίου, τὸ χάρισμα τῶν ἰάσεων καὶ τὸ κατὰ τῶν δαιμόνων, ἡ διορατικότητα, ἡ πραότητα καὶ ἡ ταπείνωσή του ἔγιναν γνωστὰ σὲ ὅλη τὴν χώρα καὶ ὅλοι ἐπιζητοῦσαν τὴν γνωριμία του. **Ἀ**ρχοντες καὶ λαός, Μητροπολίτες καὶ Ἐπίσκοποι, ὁμόδοξοί του καὶ ἑτερόδοξοι τὸν ἐπισκέπτονταν, γιὰ νὰ συζητήσουν μαζί του, νὰ τὸν συμβουλευθοῦν ἢ νὰ λύσουν ἀπορίες τοὺς. **Ἀ**λλὰ καὶ ὁ ἴδιος δὲν δίσταζε νὰ διανύσει πεζὸς μεγάλες ἀποστάσεις, προκειμένου νὰ ὑπερασπισθεῖ κάποιον ἀδικημένο. **Μ**ετὰ ἀπὸ μία ἀνταρσία τῶν Ρυσιανιτῶν κατὰ τῆς Ἐξουσίας, ὁ Ὅσιος μὲ τὴν θεϊκὴ παρρησία του ἐπενέβη καὶ κατεπράυνε τὸν ἐκμανέντα μάγιστρο Νικηφόρο καὶ ἔτσι ἡ πόλη σώθηκε ἀπὸ βεβραία σφαγή.

Ὁταν ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Ρυσιάνου ἐκοιμήθη, ὅλοι οἱ κάτοικοι σχεδίαζαν νὰ ἀνεβάσουν διὰ τῆς βίας στὸν θρόνο τὸν Νεῖλο, ἀλλὰ αὐτὸς ἐξαφανίσθηκε μακριὰ στὸ ὄρος, μέχρις ὅτου πέρασε ὁ κίνδυνος.

Ἦστερα ἀπὸ εἰκοσιπέντε χρόνια ἀσκητικῆς ζωῆς στὸ Κοινόβιο τοῦ Ἁγίου Ἀδριανοῦ, ὁ Ὅσιος προγνώρισε ὅτι ὀλόκληρη ἡ Καλαβρία θὰ ἔπεφτε στὰ χέρια τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ περὶ τὸ 980, σὲ ἡλικία ἐβδομήντα ἐτῶν, κατέφυγε στὴν Κάπουα τῆς Καμπανίας, λατινικὴ περιοχὴ. **Π**ροτίμησε νὰ ζήσει ἄγνωστος σὲ ξένη γῆ, παρὰ νὰ μεταβεῖ στὴν Ἀνατολή, ὅπου ἡ ἐνάρετη φήμη του εἶχε φθάσει ὡς τὰ Ἀνάκτορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀνδριάντας
τοῦ Ὁσίου Νεῖλου,
στὴν Μονὴ
Κρυπτοφέρρης.

Όμως ἡ φήμη τοῦ πάντα προπορευόταν. **Έ**τσι, ὅταν ἔφθασε στὸ μεγάλο Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου († Μνήμη: 14η Μαρτίου) στὸ ὄρος Κασίνο, οἱ Λατίνοι Μοναχοὶ τοῦ ἐπεφύλαξαν λαμπρὴ ὑποδοχὴ, ἔχοντας τὴν αἴσθησι «ὅτι ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν ὁ μέγας Βενεδίκτος». **Ο** Ἠγούμενος τοῦ παρεχώρησε τὸ Βαλλελοῦκιο, μετόχι τῆς Μονῆς, ὅπου ὁ Ὅσιος ἔμεινε μὲ τοὺς μαθητὰς τοῦ ἐπὶ δεκαπέντε χρόνια.

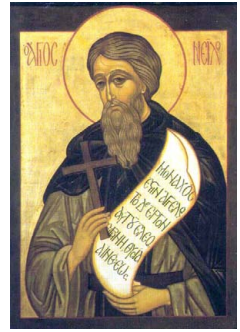
Τὴν ἡμέρα τῆς Μνήμης τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου, ὁ Λατίνος ἡγούμενος προσκάλεσε τὸν Ὅσιο μὲ τὴν Ἀδελφότητά του νὰ ψάλουν στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, «ἵνα γένηται ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν». **Ο** Νεῖλος συνέθεσε τότε Ἀκολουθία πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου καὶ ἀνέβηκε μὲ τοὺς Μοναχοὺς του, πρὸς ξεπερνοῦσαν τοὺς ἐξήντα, στὸ μεγάλο Μοναστήρι τοῦ Κασίνου, ὅπου ἐτέλεσε πανηγυρικὴ Ἀγρυπνία κατὰ τὸ βυζαντινὸ τυπικόν.

Μετὰ τὴν Ἀγρυπνία οἱ Βενεδικτινοὶ Μοναχοί, καταλύοντας τὴν συνηθισμένη τους τάξη, συνάχθησαν μὲ τὸν μεγάλο Γέροντα, γιὰ νὰ τοῦ ὑποβάλουν πνευματικὲς ἐρωτήσεις. **Π**αρὰ τὴν ἀκρίβειά του στὴν πίστη τῶν ἁγίων Πατέρων, ὁ Ὅσιος ἔδειξε θαυμαστὴ πνευματικὴ εὐστροφία καὶ διάκριση σὲ θέματα πρὸς ἔθιγαν τὶς διαφορὰς τῆς παραδόσεως μεταξὺ Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς ἄφησε ἐκθαμβοὺς μὲ τὸ χάρισμά του νὰ ἐρμηνεύει τὶς Γραφάς.

Η ὑπεραφθονία τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν στὸ Βαλλελοῦκιο ἔγινε αἰτία νὰ παραμελοῦν οἱ ἀδελφοὶ τὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ νὰ ἐπιζητοῦν τὴν ἄνεση. **Γ**ιὰ νὰ διασφαλίσαι τὸ πνευματικόν τους συμφέρον, τὸ 994 ὁ Ὅσιος Γέροντας, ἡλικίας τότε ὀγδόντα πέντε ἐτῶν, πῆρε μαζί του ὄσους Μοναχοὺς ἠθελαν νὰ ἀκολουθήσουν τὴν στενὴ ὁδὸ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἔφυγε γιὰ τὸ ἄγονο Σέρπερι τοῦ κρατιδίου τῆς Γαίτας. **Η** ζωὴ τους ἐκεῖ ἦταν κοπιώδης ἐργασία, ἀδιάλειπτη ψαλμωδία καὶ ἐκούσια ἐγκράτεια. **Α**λλὰ καὶ ὁ Ὅσιος τόσο εἶχε συνηθίσαι στὴν μακροχρόνια ἄσκησι, ὥστε, ἐνῶ συνεχῶς ἐγήρασκε καὶ συχνὰ πάλευε μὲ μεγάλες ἀσθένειες, δὲν μπορούσε πῶς νὰ παραλείπει κάτι ἀπὸ τὸ αὐστηρό του πρόγραμμα. **Π**ολλὰς φορὰς στὴν ἡλικία αὐτὴ ἔπεφτε σὲ ἔκστασι καὶ ἔμεινε ἄφωνος πολλὴ ὥρα. **Τ**ότε, ὅταν ἔλεγε κάτι, ἦταν ἀπὸ τὶς ἀντιφωνήσεις τῆς Θεῆς Λειτουργίας ἢ στίχοι ἀπὸ τὸν Ἄμωμο (Ψαλμ. ρη'-118). **Ε**ὰν μετὰ τὸν ἐρωτοῦσαν τί τοῦ συνέβη, ἀπαντοῦσε πὼς εἶχε γεράσει καὶ μωρολογοῦσε.

Ακόμη καὶ σ' αὐτὴν τὴν ἡλικία, δὲν σταμάτησε νὰ μεσιτεύει στοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς, ὥστε νὰ βασιλεύει ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ

ειρήνη. Ὄταν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καλαβρίας Φιλάγαθος ἐπεχείρησε νὰ καταλάβει τὸν παπικὸ θρόνο καὶ τιμωρήθηκε σκληρὰ ἀπὸ τὸν Πάπα καὶ τὸν Βασιλέα, ὁ ἴδιος ὁ Ὅσιος πῆγε στὴν Ρώμη, γιὰ νὰ τὸν ὑπερασπισθεῖ. Στὸ Σέρπερι τὸν ἐπισκέφθηκε καὶ ὁ Αὐτοκράτορας τῶν Γερμανῶν Ὅθων Γ΄.

Δέκα χρόνια μετὰ τὴν ἐγκατάστασή του στὸ Σέρπερι, τὸ 1004, ἀναγκάστηκε νὰ μετοικήσει γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, προκειμένου νὰ ἀποφύγει τὶς τιμὲς ποὺ τοῦ ἐπεφύλασσε μετὰ τὴν κοίμησή του ὁ ἄρχοντας τῆς Γαΐτας. Μὲ λίγους Μοναχοὺς του ἔφθασε ἔξω ἀπὸ τὴν Ρώμη, στὸ Τούσκουλο (σημ. Κρυπτοφέρρη), καὶ σταμάτησε νὰ ξεκουρασθεῖ στὸ ἑλληνικὸ Μοναστήρι τῆς Ἁγίας Ἀγάθης. Στὸ μεταξὺ οἱ ὑπόλοιποι ἀδελφοί, μόλις πληροφορήθηκαν ποῦ βρισκόταν, κατέφθασαν ἀπὸ τὸ Σέρπερι καὶ ἄρχισαν τὶς οἰκοδομικὲς ἐργασίες νέου Μοναστηριοῦ στὴν Κρυπτοφέρρη (Grotta-Ferrata).

Ἐνῶ ὁ Ὅσιος ἐτοιμαζόταν νὰ πάει ἔως ἐκεῖ μὲ τὰ πόδια – τρία μίλια μόνον ἀπόσταση – παρέδωσε τὸ πνεῦμα του μέσα στὸν Ναὸ τῆς Ἁγίας Ἀγάθης, μετὰ τὸ πέρασ τοῦ Ἑσπερινοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Τὸ τίμιο Λείψανό του μεταφέρθηκε τὴν ἄλλη ἡμέρα στὸ ἀνεγειρόμενο Μοναστήρι τῆς Κρυπτοφέρρης, τοῦ ὁποίου θεωρεῖται ὁ Κτίτωρ. Ἐκεῖ οἱ μαθηταὶ του συνέχισαν τὴν βυζαντινὴ παράδοση, ἡ ὁποία τηρεῖται μέχρι σήμερα.

1. Ὁ Ὅσιος Νεῖλος δὲν μνημονεύεται ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς Συναξαριστάς. Τὸν καταχωρίζομε ἐδῶ γιὰ τὸ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον ποὺ παρουσιάζει, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἐπισημάνουμε τὴν ἐντονη παρουσία τοῦ βυζαντινοῦ Μοναχισμοῦ στὴν νότιο Ἰταλία, περιοχὴ ἡ ὁποία μαζί μὲ τὴν Σικελία παρέμεινε προσαρτημένη στὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μέχρι τὸν ΙΕ΄-ΙΣ΄ αἰ.

2. Τὸ ὄρος Μερκούριο βρίσκεται στὴν κοιλάδα τοῦ ποταμοῦ Λάο, στὴν βόρεια Καλαβρία. Τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὁσίου Νεῖλου ἦταν σπουδαῖο μοναχικὸ κέντρο.

3. Ὁ Ὅσιος Φαντίνος μνημονεύεται στὶς 30 Αὐγούστου. Ἐκοιμήθη στὴν Θεσσαλονίκη καὶ ὑπῆρξε μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες προσωπικότητες, ποὺ συνέδεσαν τὴν ζωὴ τους μὲ διακεκριμένες περιοχὲς τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου.

*Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ,
τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!*